

Rik Woutersplein

Rik Wouters heeft zich geïnstalleerd in een klein huisje dat hij huurde in de Dennebosstraat in 1907, daarna heeft hij zijn eigen huis laten bouwen op het plein, vroeger Citadelplein. De Bezemhoek is een van zijn belangrijkste inspiratiebronnen.

De crèche Gilson

Gebouwd in 1909 dankzij een gift van de familie Gilson, opent de kribbe haar ramen op lucht en licht, belangrijke gezondheidsfactoren. Een moderne crèche waar de allerkleinsten vrij zijn in hun bewegingen, en op eigen ritme leren en waar de moeders kunnen komen zogen.

Ecole de la Sapinière

De school heeft haar 100-jarig bestaan gevierd in 2013. De zolder herbergt de reuzen Janneke, Mieke en Tichke.

Manege

Oude stallen voor renpaarden, toen de hippodroom van Bosvoorde en Groenedael nog actief waren.

De Kapel van Onze-Lieve-Vrouw Koningin Der Hemelen

De kapel, gebouwd in 1956 op de oude vijver van de Heiligenborre, in modern materiaal dat furore zal maken op de Expo 58, gelamineerd hout.

Collectieve tuin Hakbosstraat

Talrijke gemeenschapsinitiatieven werden genomen door de bewoners: bijenkorven, groentetuin, uithangborden, een internetsite, diner in de straat, openluchtcinema, carnaval, fanfare, reuzen, web radio,...

De nieuwe wijk

Op het einde van de jaren 1950 verhoogt het autoverkeer. De Vorsterielaan wordt aangelegd, hierbij wordt een deel van de vijver vernietigd en het Vorsterieplateau wordt geïsoleerd van zijn vallei. Langs deze nieuwe weg verkavelt de gemeente een nieuwe wijk met bel-etagewoningen.

De Terhulpesteenweg

Grote terreinen werden verkaveld in rijen van identieke kleine huisjes, met gemeenschappelijke muren onder eenzelfde dak en dakgoot om de kosten te verminderen. De toegang tot de groentetuin en de kleine fokkerijen binnen in het eiland gebeurde via overdekte erfdiensbaarheden, genaamd strootjes.

Café "de la forêt"

Vroeger was bijna 1 huis op 3 een café of een kleine winkel. We kunnen hiervan nog sporen vinden op sommige voorgevels.

De Bezemhoekers et Bezemhoekers
kijkend door hun ramen spreken over het
patrimonium van hun wijk.

Op de bezem over de Bezemhoek



Bellen aan de deur van de burens.
Hen vragen om ons mee te nemen in
de verdiepingen van hun huis tot aan
een zicht op de wijk. Hen vragen om
ons te spreken over hun zicht, ons te
beschrijven of ons een anekdote te
vertellen en zodoende ons hun relatie
tot het patrimonium dat hen omgeeft
laten kennen. Hen volgden op de trap,
klimmen, buiten adem aankomen op
de tweede of derde verdieping, de
venster openen, de micro plaatsen en
de opnames starten.

Bedankt

Alizé, Anaëlle, Ayuna, Sacha, John,
Christiane, Claudine, Claude, André,
Anatole, Claire, Dany, Paul Henri,
Franck, Louise, Geoffroy, Jacqueline,
Bernadette et Geneviève (les jumelles
du quartier), la voisine de Myriam,
Mario, Marie-Françoise, Mia, Michel,
Oumou.

Opname en montage :
Niels De Schutter en Anne Versailles
Grafisme : Antoine Bertrand
Vertaling : Mia Palet



be 2018
de heretage
de brussels

JOURNÉES DU PATRIMOINE
OPEN MONUMENTENDAGEN
15 & 16 SEPT. 2018
LE PATRIMOINE C'EST NOUS !
HET ERFOED, DAT ZIJN WIL!



Partnership

BezembroomBalaiRadio

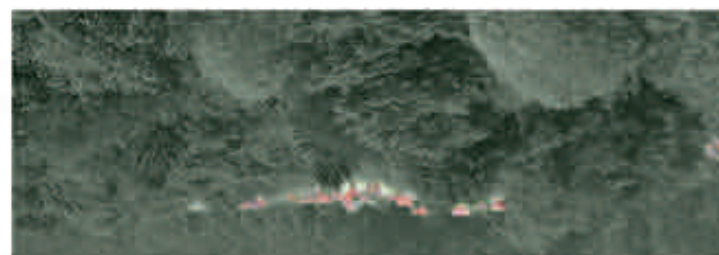
De Radio van de Bezemhoek verzamelt capsules ge-
creëerd door enkele wijkbewoners verzot op klanken
en geïnteresseerd en geïnspireerd door het wijkleven.
www.coindubalai.be

TSIMzoom vzw

Teksten, klanken, beelden, in scène gezet om iede-
reem, individueel of collectief, aan te zetten om zijn
talent van « auteur » te ontwikkelen.
www.tsimzoom.be

Centrum voor Lokale Geschiedenis van Watermaal-Bosvoorde

Een documentatiecentrum maar ook en vooral een
pure uitwisselingsplaats voor iedereen die geïnte-
resseerd is in het verleden en de toekomst van Water-
maal-Bosvoorde.
Hertogen dreef 2, 1170 Brussel.
Tel/fax :02.672.77.34,
nllia@wb.lirisnet.be



Om deze vallei te bewaren zal het nog nodig
zijn om zich te mobiliseren en het zal ook
als een entiteit, een geheel dat op zich moet
gegarandeerd worden. Het gaat niet enkel
over het behouden, maar eveneens om het
te delen en te valoriseren. Voor het goed
van de Brusselaars die op enkele haltes van
de bus wonen en er behoefte aan hebben
andere dingen te zien dan het stedelijke, het
geplande en het lineaire. Het voorstel van een
Gewestelijk Natuurpark werd reeds meerdere
malen aangehaald. Het is zeker tijd om er
terug over te spreken.

georganiseerd in een comité, die hun wijk
redden en de verschillende openvliegende
plannen, om op het Voorsterplein te
bouwen blokkeren. Dit laatste is momenteel
opnieuw bedreigd door het als bouwbaar
te beschouwen in het GPD plan, ondanks
zijn Europese erkenning als zone Natura
2000.

Geschiedenis van de Bezemhoek

De legende vertelt dat op een avond
Keizer Karel zijn weg kwijtgeraakt
was in het woud en incognito ontvan-
gen werd door een bewoner van de
wijk. Goed ontvangen, maar met ges-
troopt wild, later nodigt hij deze man
uit in het paleis... Zeer erkentelijk geeft
hij hem en zijn kinderen de toelating
om in het woud takken te snijden om
bezems te maken. Zo werd dit gehucht
de « Bezemhoek ».

Het is een heel mooi Jachtland bevolkt
door Wilde dieren en veel wild
De geschiedenis van de Bezemhoek be-
gint in de middeleeuwen. Het gehucht
ontwikkelt zich rond vochtige valleien,
kleine vijvers en visvijvers, vandaag
voor het merendeel opgedroogd. Het
gehucht leeft op het ritme van de ja-
gers en hun honden. Het woud levert
wild, hout om te bewerken, hout om te
verwarmen en houtskool dat nuttig is
voor de ambachtslui.

In de 19e eeuw wordt Bosvoorde
een populair landelijk gebied waarin
de Bezemhoek, bekend als vuil en
berucht, een schandvlek is. Omgeven
door het woud, is zijn bevolking endo-
gaam en geïsoleerd, gemarginaliseerd,
arm. Er ontstaat een eigen dialect en
een hele folklore met kermis, reuzen,...

Eind 19e, wordt de wijk gesaneerd en
heropgebouwd op een groot terrein
aangekocht door de Staat en afgeno-
men van het woud. De Dennebosstraat
en de Roodborstjesstraat worden als
eersten bebouwd. De wijk wordt een
wijk van bouwvakkers bij de nieuwe
onderneming Eigenhuis, die er is inge-
plant en verbonden aan een steenbak-
kerij.

Bron : De Bezemhoek, een wijk tussen water en woud,
Anne De Bardzki-Granon, Tijdschrift Erfgoed Brussel,
n° 23-24, editie Open Monumentendagen, 2017.

We zijn in 2018 na Christus. Heel
het Brussels Gewest is nu verste-
delijk... Heel ? Neen !
Ingesloten in het woud, een
klein dorp bevolkt met vol-
hardende Bezemhoekers verzet
zich nog altijd tegen de stedeli-
ke overheersing.

In de 19e en de 20e eeuw werden alle dorpen
rond Brussel opgeeten door de verstedeli-
king, velden en weiden werden omgevormd
tot huizen, gebouwen, grote lanen en aan-
gelegde parken. Het woud leent zich minder
goed tot bebouwen dan de landelijke zones.
De vallei van de Zwaaneveldbeek, omrin-
geld door het woud, is beschermd gebleven.
De kleine huizen van de Bezemhoek liggen
in de zon, hun groentetuinen bedekken de
andere kant, het Voorsterplein, zo dikwijls
geschilderd vanuit zijn venster door Rik Wou-
fers.
In de jaren 1960 wordt het evident dat die
oude koterijen moeten worden afgebroken
om "iets moderns" te bouwen. Het einde van
de Terhulpszeeweg ziet reeds zijn eerste
huisjes verdwijnen. Het zijn de bewoners,